



CLAUDE DEBUSSY’NİN ESERLERİNİN ÜSLUP ÖZELLİKLERİ

Arif MÖHSÜNOĞLU*

* Doç. Dr. Batman Üniversitesi, arif.mohsunuglu@batman.edu.tr ORCID: 0000-0001-5085-5136

Received Date: 13.10.2025. Revised Date: 26.10.2025. Accepted Date: 01.11.2025.

Copyright © 2024 Arif Möhsünoğlu. This is an open access article distributed under the Eurasian Academy of Sciences License, which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited.

Özet

Bu araştırmada XIX. yüzyılın sonu ve XX. yüzyılın başlarında Fransa sanatında empresyonizm ve Claude Debussy’nin eserlerinin üslup özellikleri incelenmektedir. Empresyonizm, XIX. yüzyılın son çeyreğinde Fransız sanatında ortaya çıkan en çarpıcı ve ilgi çekici akımlardan biri olup, çeşitlilik ve karşıtlıkların ön planda olduğu, oldukça karmaşık bir ortamda doğmuştur. Empresyonizm, ilk olarak resimde kendini göstermiştir. Bu akımla ilişkilendirilen sanatçılar arasında C. Monet, O. Renoir, C. Pissarro, A. Sisley ve E. Degas yer alır. İzlenimciler, nesneler hakkındaki anlık izlenimlerini olabildiğince doğru bir şekilde ifade etme çabasıyla, geleneksel kurallardan kurtulup yeni bir resim yöntemi yaratmıştır. Birçok önemli ustanın adlarıyla temsil edilen resimsel empresyonizmin aksine müziksel empresyonizmin temsilcileri olarak P. Dukas, F. Schmitt, L. Auber, Ch. Keklen (kariyerinin başlarında), J. Roger Dukas, M. Ravel gibi isimler sayılabilir ancak en belirgin temsilcisi Claude Debussy’dir. Debussy, on altı yaşındayken özellikle şarkı ve romans türlerinde beste yapmıştır. 1890’ların ortalarına gelindiğinde bestecinin yaratıcı olgunluğu, özgün tarzı olan müzikal empresyonizm şekillenmiştir. Claude Debussy, zamanının en ilginç ve araştırmacı sanatçılarından, becerilerini geliştirmek için her zaman yeni yollar aramıştır.

Anahtar Kelimeler: Empresyonizm, Claude Debussy, Resimsel Empresyonizm, Müzikal Empresyonizm.

STYLISTIC FEATURES OF CLAUDE DEBUSSY’S WORKS

Abstract

This study examines the stylistic characteristics of Impressionism and the works of Claude Debussy in French art at the end of the 19th century and the beginning of the 20th century. Impressionism, one of the most striking and intriguing movements to emerge in French art in the last quarter of the 19th century, arose in a highly complex environment characterized by diversity and contrasts. Impressionism first manifested itself in painting. Artists associated with this movement include C. Monet, O. Renoir, C. Pissarro, A. Sisley, and E. Degas. Impressionists broke away from traditional rules and created a new painting method in an effort to express their immediate impressions of objects as accurately as possible. Unlike pictorial Impressionism, which is represented by the names of many important masters, the representatives of musical Impressionism include P. Dukas, F. Schmitt, L. Auber, Ch. Keklen (early in his career), J. Roger Dukas, M. Ravel, but its most prominent representative is Claude Debussy. Debussy composed songs and romances in particular when he was sixteen years old. By the mid-1890s, the composer’s creative maturity had shaped his unique style of musical impressionism. Claude Debussy was one of the most interesting and exploratory artists of his time, always seeking new ways to develop his skills.

Keywords: Impressionism, Claude Debussy, Pictorial Impressionism, Musical Impressionism.

Giriş

Empresyonizm terimi Fransızca impression “izlenim” kelimesinden gelmektedir. C. Monet’in resmine verdiği ad: "İzlenim, Gündoğumu" Empresyonistlerin yaratıcı yöntemi, kısalık ve etüt benzeri bir nitelikte karakterize edilir. Zira yalnızca kısa bir eskizle doğanın ayrı ayrı durumlarını doğru bir şekilde yakalamamız mümkün oluyordu. Empresyonistler, gerçekliğin



değişen ışık duyumları olduğuna inanıyorlardı. Bu hislerin sürekli değişmesi sebebiyle sanatçılar, bu geçici anları yakalamak için çalışıyorlardı. O zamana kadar hiç görülmemiş parlama, ışıltı, ışık-gölge oyunları, parlak, uyumlu, renkli armoniler yaratma başarısına ulaştılar. XIX. yüzyılın 80'li ve 90'lı yıllarında izlenimci sanatçılar; ışık, sis, su oyunları, gökyüzü, bulutlar vb. öğeleri aktarmada olağanüstü ustalar haline geldiler. Eserlerinin ana teması Fransa'nın doğası, yaşamı ve insanlarıydı. İzlenimci yöntem, resim sanatının temel ilkesinin en üst düzeyde ifadesi haline geldi. İzlenimci bir ressam için neyi resmettiği değil, onu nasıl resmettiği önemlidir. Nesne, resimsel "görsel sorunları" çözmek için bir bahane haline geldi. Bu nedenle empresyonizm, başlangıçta, daha sonra unutulmuş başka bir "kromatiklik" isme sahipti.¹

Müzikal empresyonizm, XIX. yüzyılın 80'lerinin sonu ve 90'larının başında ortaya çıktı. Tıpkı resimde olduğu gibi, öncelikle geçici izlenimleri, yarı tonları ve yarı gölgeleri aktarma isteğinde kendini göstermiştir. Bu özlemler, ses renkçiliğinin ön plana çıkmasına; renge çok dikkat edilmesine, alışılmamış orkestral seslerin ve armonilerin aranmasına yol açtı. Müzikal empresyonizmi doğrudan doğruya hazırlayan, modern Fransız şiiri ve resimsel empresyonizmdir. Empresyonistler, müziklerini müzikal ışık-gölge oyunu, ulaşılması zor "ses duyumu" üzerine kurdular. Empresyonist besteciler, formların klasik bütünlüğünü reddederken, aynı zamanda program müziği türlerine, halk dansları ve şarkı imgelerine gönüllü olarak yöneldiler ve bu türlerde müzik dilini yenilemenin yollarını aradılar.

XIX. Yüzyılın Sonu- XX. Yüzyılın Başında Fransız Sanatında Empresyonizm

Empresyonizm, içerik olarak ışığın dış izlenimini iletmekten ibaretti; saf boyanın ayrı ayrı dokunuşlarıyla nesnelerin yüzeyinde oluşan yansımaların gölgelerini, çevredeki form, ışık ve hava ortamında görsel olarak eritilirdi. Empresyonistler, renk düzenlerini yenileyerek koyu, topraksı renkleri terk edip saf, spektral renkleri tuvale uyguladılar ve neredeyse palet üzerinde karıştırmadan çalıştılar. Atölyelerden açık havaya "pleinair" (serbest hava) çıkan izlenimci sanatçılar, manzarayı resimlerinde gerçek bir vahiy olarak ele aldılar. Yenilikçi özlemlerinin tüm çeşitliliği, nüans ve ton zenginliğiyle ortaya çıktığı yer manzaraydı; C. Monet'in *Beyaz Nilüferler* (1889), C. Pissarro'nun *Eragny'de Sonbahar Sabahı* (1897), A. Sisley'in *Avcılı Kar Manzarası* (1873), O. Renoir'in *Bir Gölün Kıyısında* (yaklaşık 1880) bu yaklaşımın örneklerindendir (Levik,1984). Böylece, doğaya, izlenime, konuya ve renge duyulan bu ilgi, izlenimci sanatçılarda özel bir resim dilinin doğmasına neden olmuştur.

Birçok önemli adlarıyla temsil edilen resimsel empresyonizmin aksine, müziksel empresyonizm, çeşitli derecelerde P. Dukas, F. Schmitt, L. Auber, Ch. Keklen (kariyerinin erken dönemlerinde), J. Roger Dukas, M. Ravel gibi önemli Fransız bestecilerini kapsamaktadır. Ancak en belirgin temsilci Claude Debussy'dir.

İzlenimci ressamlar gibi, müzikal izlenimciliğin temsilcileri de şiirsel ve manevi manzaraya yönelmiş; doğaya, gökyüzüne, denize ve ormana yakınlıkla ortaya çıkan hisleri müzikal ifadelerle dönüştürmüşlerdir. C. Debussy' nin *Bir Faun'un Öğleden Sonrası*, *Noktürnler*, *Deniz* gibi senfonik eserleri ve M. Ravel'in *Jeux d'eau* adlı piyano parçası bu yaklaşıma örnek olarak gösterilebilir.

Müzikal empresyonizmin bir diğer alanı ise fantezidir. Besteciler, antik mitoloji imgelerine, orta çağ efsanelerine ve rüyalar dünyasına yöneldiler; ışıltılı ses manzaralarını, şiirsel ses resminin yeni olasılıklarını ve yeni müzikal ifade araçlarını keşfetmişlerdir. Bu bağlamda, C. Debussy' nin *4 Elle Piyano için Altı Antik Epigraf ve solo flüt için Pan'ın Flütü* gibi eserleri öne çıkmaktadır.

¹ Yunanca chroma, "renk" anlamına gelmektedir.



İzlenimci müziğin oluşumunda, klasik geleneklerin korunması ve geliştirilmesi de önemli bir rol oynamıştır. Debussy, Gregoryen ilahilerine ve polifoni ustalarının eserlerine büyük bir ilgi duymuş; onun görüşüne göre, eski eserlerdeki müzik araçlarının zenginliğini modern sanatın gelişimi için önemli görmüştür. Debussy'nin ruh halini "yakalama" inceliği, çocukluğundan itibaren hayran olduğu F. Chopin'in *Prelütler*, *Noktürnler* ve *Etütler*'indeki parlak ses tekniği ve minyatürizmde ustalaşmasına dayanmaktadır.

E. Grieg ve N.A. Rimsky-Korsakov'un renk keşifleri, M.P. Mussorgsky'nin spontan doğaçlaması ve Wagner'e olan tutkusu Debussy'nin yeni armonik araçlar ve formlar arayışına katkıda bulunmuştur.

Empresyonizmin estetiği, müziğin tüm ana türlerini etkilemiş; geliştirilmiş çok parçalı senfoniler yerini senfonik eskizler, romantik şarkıları yerini renkli ve resimli eşlikle okumanın hâkim olduğu vokal minyatürler almıştır. Piyano müziğinde, romantik minyatürden önemli ölçüde daha fazla gelişme özgürlüğü ve ayrıca armonik dilin, ritmik desenin, dokunun, temponun sürekli değişkenliği ile karakterize edilen özgür bir minyatür ortaya çıkmıştır. Bütün bunlar eserlerin biçimine doğaçlama bir karakter kazandırır ve ayrıca sürekli değişen izlenimlerin iletilmesine katkıda bulunur.

XIX. ve XX. yüzyılların başında empresyonizm terimi hem Fransa'da hem de diğer Avrupa ülkelerinde geniş bir müzik olgusunu kapsayan genel kabul görmüş bir tanım haline gelmiştir.

Resim ve müzik empresyonizmi, ulusal geleneklerden doğmuştur. Ressam ve bestecilerin eserlerindeki ilgili temalar; renkli tür sahneleri ve portre çizimleri öne çıkarken; manzara istisnai bir yer tutmuştur.

Her iki alanda da ortak sanatsal yöntem, olgunun ilk, anlık izlenimini aktarma isteği olmuştur. Empresyonistlerin minyatür formlara yönelmesinden bahsetmemek mümkün değildir. Tüm bunlar temel sanatsal yöntemlerinden kaynaklanıp, canlı izlenimlerin geçiciliğini değerlendiriyorlardı.

Bu nedenle ressamlar büyük bir kompozisyona veya freskeler yerine portrelere ve taslaklara, müzisyenler ise bir senfoniye veya oratoryolar yerine dromantizme, orkestraya veya piyano minyatürüne yönelmiştir.

Tıpkı resimde olduğu gibi, müzisyenlerin, özellikle Debussy'nin arayışları, yeni imgelerin somutlaştırılması için gerekli ifade araçlarını genişletmeyi ve her şeyden önce müziğin renkli ve renkçi tarafını zenginleştirmeyi en üst düzeye çıkarmayı amaçlamıştır. Bu arayışlar tonalite, armoni, melodi, metroritm, doku ve enstrümantasyona değiniyordu.

Claude Debussy, 19. yüzyıl sonu ve 20. yüzyıl başında müziğin yönünü değiştiren bestecilerden biridir. Onun üslubu, klasik tonalite ve biçim anlayışını reddederek renk, atmosfer ve izlenim kavramlarını merkeze almıştır. Johnson'a (2017) göre Debussy'nin müziğinde ritim, cümle yapısı, dinamik ve tını, tonal hareketten büyük ölçüde bağımsızlaşmıştır:

“Ritim, cümle, dinamik, vurgu ve tını, Debussy'nin belirsizlikleri nedeniyle tonal harekete doğrudan bağımlılıktan büyük ölçüde kurtulmuştur.” (Johnson, 2017, s. 2)

Debussy'nin özgünlüğü, tasarımın zarafeti ve ayrıntıların bolluğu, enstrümanların tınlarını ve farklı ses üretim yöntemleriyle dikkat çekmiştir. Ayrıca orkestrası, tını çeşitliliği ve sonoritesi müziğin figüratif ve renkçi yönünü öne çıkarır.

Harmoni anlayışı bakımından Debussy, geleneksel fonksiyonel armoniyi kırarak **tam-ton (whole-tone)** ve **beşli (pentatonik)** dizileri, paralel akor ilerleyişlerini ve birbirine eklenen geniş akor dizilerini kullanmıştır. “Üslubunun belirgin özellikleri arasında ... üçüncü, yedinci,



dokuzuncu veya on birinci aralık zincirleri, pentatonik, tam-ton, diatonik veya kromatik düzenlerde yerleştirilmiş akorlar bulunur” (LCS Productions, t.y., s. 1).

Bu armonik anlayış, ton merkezini zayıflatan ve dinleyiciye belirsiz bir mekân-zaman duygusu veren bir etki yaratmıştır. Melodik yapı açısından Debussy, klasik dönemin tematik gelişim geleneğinden uzaklaşmış; kesintili, asimetrik ve sezgisel melodiler üretmiştir. SCIRP (2019) çalışmasında bu özellik şöyle tanımlanır: “Debussy’nin melodi anlayışı geleneksel melodiden farklıdır; anın sezgisel duygularını kesintili ve asimetrik bir melodik gelişimle ifade eder” (SCIRP, 2019, s. 5).

Bu nedenle Debussy’nin melodileri, belirli bir hedefe yönelmek yerine anlık duygusal çağrışımlar yaratır. Ritim açısından da Debussy’nin müziği, belirgin vuruşlara dayanan düzenli ölçü anlayışını reddeder. PianoTV (2016) bu durumu şu şekilde özetler: “İzlenimci müziğin büyük bir kısmı sabit, tanımlı bir ritimden yoksundur; akıcı ve değişkendir – ayağınızı tempoya uydurabileceğiniz türden bir müzik değildir” (PianoTV, 2016, s. 2).

Dolayısıyla ritim, dalgalanan bir hareket hissi oluşturur ve dinleyiciyi sürekli değişen bir atmosferin içine çeker. Form bakımından Debussy’nin eserleri paralellik, simetri ve yönsüzlük ilkeleri üzerine kuruludur. LCS Productions (t.y.) bunu şöyle ifade eder: “... paralellik ve simetri üzerine kuruludur... yönlendirici hareketin oldukça zayıf olduğu ve dolayısıyla tonal organizasyonun çok belirsiz hissedildiği bir yapı sergiler.” (LCS Productions, t.y., s. 1)

Bu yaklaşım, onun müziğine açık biçimli, serbest gelişen bir karakter kazandırır. Debussy ayrıca, izlenimcilik (empresyonizm) akımının plastik sanatlardaki estetiğinden derin biçimde etkilenmiştir. SCIRP (2019) bu etkiyi şöyle açıklar: “Debussy, empresyonist resimlerden derinden etkilenmiştir... Eserlerinin özgün üslup özellikleri ritim, armoni ve tınıda belirgin biçimde yansır” (SCIRP, 2019, s. 3). Bu nedenle onun müziğinde tınlar birer renk lekesi gibi işlev görür; armoni, doğrudan anlatım yerine duygusal bir atmosfer yaratma aracıdır.

Debussy’nin esin kaynakları, genel olarak müziğin dışındaydı; edebiyat, resim ve doğa görünüşlerinde aramıştır. Debussy, bütün opera tarihinin başta gelen yapıtları arasında yer alabilecek değerde ve önemde olan *Pelleas ve Melisande*’ operasında usta bir dramatist olarak orataya çıkmış; olayların, kişilerin ve ruh durumlarının müzikle anlatımını, sözle müziğin kaynaşmasını göstermiştir.

Debussy’e gelinceye kadar, başlıca amacı bu olduğu halde Wagner dâhil hiçbir besteci onun ulaştığı başarıyı gösterememiştir. Operasından sonraki büyük yapıtı *La Mer* (Deniz), bir doğa görünüşünün, denizin besteciye verdiği duyguların ve izlenimlerin anlatımıdır” (Mimaroglu, 1990, s.122).

Debussy’nin 1903 yılında yazdığı “La Mer” bestecinin denize olan tutkusunu yansıtan ve senfonik sanatının zirvesinde olan bir eserdir. Debussy’nin denize olan aşırı sevgisi *Noktürnlerin Su Perileri* bölümünde, *Şen Ada* adlı piyano eserinde, *Pelleas ve Melisande* operasının bazı epizotlarında görülmektedir. “La Mer” üç senfonik taslaktan oluşan betimleyici bir eserdir. Birinci ve üçüncü bölüm arasında olan tematik bağlar ve tonal birlik, süit biçiminde senfonik dizinin özelliklerini getirir. Birinci bölüm “Şafaktan Öğleye dek Denizde”, güneşin doğuşuyla birlikte denizin aldığı hareketleri, renklerin oyununu, melodik gelişimin serbestliği ve genişliğiyle dile getirir. İkinci bölüm “Dalgaların oyunu”, zarif ezgisel çizgilerden oluşan pasajlarda fışkıran dalgaların çırpıntısı duyulur. Üçüncü bölüm “Rüzgârla Denizin Diyalogu” eserin en dramatik bölümüdür. Bütün bölüm törensel bir havada, tabiata olan bir övgü gibi duyulan koda ile sona ermektedir.

Böylece besteci, senfonik taslakları "Denizi" Atlantik Okyanusu kıyısındaki bir sahil kasabasında rüzgârın güçlü gürültüsünü yakalayarak yazmıştır. Ayrıca, insanlara zevk veren



neşeli, okşayan sanat yaratma arzusuyla resimle de ilişkilidir. Debussy doğayı çok severdi; ondan en büyük ilham kaynağı olarak bahsederdi ve onu yakınlığı yaratıcılığın ölçütü olarak görürdü. İnsanın doğayla kaynaşmasını kolaylaştıracak, açık havada özel bir müzik türünün yaratılmasının taraftarıydı.

Burada da atölye çalışmalarını bırakıp açık havaya çıkan izlenimci ressamlarla bir bağlantı görebiliyoruz: açık ve temiz hava onlara yalnızca yeni resimsel motifler sunmakla kalmadı, aynı zamanda farklı bir form ve renk vizyonunun ortaya çıkmasına katkı sağladı. Benzer biçimde, şairler ve ressamlarla ilişkili olan müzisyenler de yeni bir yöne doğru yol arayışındaydılar. Ressamlardan ödünç aldıkları terminoloji, estetik algıya dair yeni fikirlere yol açtı; ses rengi, enstrümantal renklendirme, armonik noktalar ve tını paleti gibi tanımlar kullanılmaya başlandı.

Claude Debussy'nin Eserlerinin Özellikleri

Claude Achille Debussy, 22 Ağustos 1862'de Paris'e yakın olan Saint-Germain-en-Laye'de doğdu. Babası, onun Deniz Piyadelerinde görev yapmasını istiyordu; annesi ise ev hanımıydı ve ikisi de Claude'un teyzesi tarafından büyütülmesine itiraz etmediler. Yedi yaşındayken piyano çalmaya başlayan Debussy, on yaşındayken konservatuvara girmiş ve orada on iki yıl okumuştur.

Debussy, çocukluğundan itibaren piyano müziğiyle iç içe büyümüştür. Chopin'in öğrencisi olan Mante de Fleurville, onu konservatuvara girmeye hazırladı. Şüphesiz, Chopin'den aldığı ve daha sonra öğrencisine aktardığı talimatlar ve tavsiyeler büyük önem taşıyordu. Konservatuvarda Debussy, ünlü Fransız piyanist ve öğretmen Profesör Marmontel'den piyano dersleri almıştır. Aynı dönemde Georges Bizet, Ernest Guiraud, Vincent d'Indy gibi isimler de Marmontel ile çalışmıştır. Genç Debussy, daha o yıllarda, icrasındaki incelikli ifade gücü ve sesinin mükemmel kalitesiyle dikkat çekiyordu. Konservatuvar yıllarından sonra Debussy, sadece müzikal eğitimle sınırlı kalmayıp; aynı zamanda o dönemin edebi ve sanatsal hareketleriyle de ilgilenmiştir.

Debussy'nin gençliği, sembolizmin ilk aşamasına denk geldiğini belirtmek gerekir. Sembolizm, gelişiminde soyut imgeler inşa etmekten, sembolü yaşamın tezahürlerinde titreşen, yaşayan ve anlaşılması güç bir olgu olarak anlamaya doğru yol almıştır.

Besteci, şairlerin ve sanatçıların bir araya geldiği, sanatta yeni bir şeyler aramaya tutkuyla adanmış Stéphane Mallarmé'nin ünlü *Salı Günleri*'ne katılmıştır. Debussy, Mallarmé, Verlaine, Pierre Louÿs ve Belçikalı sembolist oyun yazarı Maurice Maeterlinck ile tanışmış ve dostluklar kurmuştur. Oda-vokal minyatür türünde eserler yaratırken Debussy, sembolist şairlerin eserlerine sık sık başvurmuştur. Bunlar arasında, Paul Verlaine'in şiirlerinden uyarlanan Baudelaire'in *Beş Şiiri*, *Unutulmuş Arietteler* ve *Cesur Şenlikler*; Mallarmé'nin şiirlerinden uyarlanan *Vizyonlar* ve Pierre Louÿs'in düzyazı şiirlerinden uyarlanan Bilitis *Şarkıları* yer alır (Levik,1984). Debussy'nin senfonik prelüdü *Bir Faun'un Öğleden Sonrası*, Stéphane Mallarmé'nin eklogundan esinlenmiş; *Pelléas ve Mélisande* operası ise Maurice Maeterlinck'in aynı adlı dramasından uyarlanmıştır. Tüm bu örnekler, sembolist estetiğin Debussy'nin dünya görüşüne ne kadar yakın olduğunu açıkça ortaya koymaktadır. Sembolist estetiğin Fransız bestecinin eserleri üzerindeki etkisini gösteren başka önemli özellikler de bulunmaktadır.

Yaratıcı çalışmalarının erken döneminde, vokal (romantik) ve senfonik eserlerin yanı sıra Debussy piyano için besteler de yazmıştır. Bestecinin bireyselliğinin belirgin özellikleri en açık şekilde iki "Arabeskte"- Mi majör ve Sol majör (1888)'de ortaya çıkmıştır. Bunlar, kompozisyonun zarafetini ve "ferahlığını" ima eden sanatsal bir görüntüyle karakterize



edilmiştir. Şeffaf renkler, melodik çizgilerin güzelliği ve esnekliği Debussy'nin sonraki stilinin tipik özellikleridir.

Debussy, 1890'da ilk piyano döngüsünü Prelüt, Minuet, "Ay Işığı" ve Passepied olmak üzere dört bölümden oluşan "Bergama Süiti"ni yarattı. Burada, bestecinin sonraki döngüleri için tipik hale gelecek iki eğilim açıkça görülebilir: klavsencilerin tür geleneklerine güvenme ve manzara çizimlerine olan ilgisi. Debussy, erken dönem müzik türlerini kullanarak bunları özgürce yorumlamış; Yeni dönemin armonik dilini ve dokusunu cesurca uygulamıştır.

Alışılmadık derecede rafine armonik renklendirmenin yanı sıra, şaşırtıcı derecede net rasyonel kompozisyon dikkat çekmektedir. Her eser, açıkça tanımlanmış birçok motiften, bunların modifikasyonlarından veya bunlara dair ipuçlarından oluşur; doku, çoğunlukla son derece polifoniktir. Bu yaklaşım, ayrıntılara dikkat etmek yerine, öncelikle duyusal izlenimlere dayanan ve bütünün algısını iletmeyi amaçlayan izlenimci estetikle tam olarak örtüşmemektedir.

“Debussy, "L'après-midi"nin (Bir Faun'un Öğleden Sonrası) ilk performansına kadar sadece orta derecede başarılı bir besteci olarak tanınıyordu. Sanatçı prestijli Prix de Rome'yi kazanmıştı ve bestelediği Yaylı Çalgılar Dörtlüsü ve La damoiselle élue adlı kantat yavaş yavaş konser dinleyicilerince tanınmaya başlanmıştı. Ancak baştan çıkarıcı orkestral renkleri ve özgürce akan ama sıkı bir şekilden kontrol edilen yapısı ile "L'après-midi", sanatçının ilk büyük başarısıydı. Eseri" belirsiz armoniler ve uçup giden ifadelerle dolu tuhaf bir fantezi ..." olarak açıklayan aynı döneme ait bir eleştirmen, aslında eserin ne anlatmak istediğini kavrayamamıştı. "Bu prelüdün müziği Mallarmé'nin güzel şiirinin özgür bir anlatımıdır. Eser hiçbir şekilde şiirin bir sentezi olduğunu iddia etmez. Eserde daha çok öğle sıcağında bir faun'un arzularını ve hayallerinin içinden geçtiği birbirini izleyen sahneler bulunur. Daha sonra bu tanrı, ürkekçe kaçışan perileri ve su perilerini kovalamaktan yorulur ve en sonunda evrensel Doğa'daki egemenlik hayallerini gerçekleştirdiği keyifli bir uykuya dalmaktan kendini alamaz" (Rye, 2008, s.482).

1901'den itibaren, piyano için besteler kesintisiz bir şekilde birbirini takip eder. Debussy, bu eserlerine en ilham verici anlarını yansıtmaktadır. "Piyano İçin Süit", besteci'nin tamamen olgunlaşmış bir döngüsüdür. Üç parçadan oluşan bu süit: Prelüt, Sarabande ve Toccata'dan oluşmaktadır. Bu döngüde, Debussy piyano müziğinde başka hiçbir yerde olmadığı kadar klasisizm özelliği göstermiştir. Bunlar yalnızca tür seçiminde değil; aynı zamanda müziğin ciddiyetinde, her parçanın formunun netliğinde ve tüm döngünün uyumlu simetrisinde de görülmektedir.

“Piyano Süitinden” sonra yazdığı eserlerde, programlama-resimsel ve empresyonist eğilimler güçlenmiştir.

1903 yılı, piyano döngüsü "Estampes"ın ortaya çıkmasıyla dikkat çeker. "Estampes" başlığı, kendisi açısından da ilgi çekicidir. Orkestra için "Nocturnes"te, bir müzik parçasının başlığı olarak resimsel bir açıdan yorumlanmıştır. Şimdi ise parçalar, başlıklarını resim ve grafik terminolojisinden almaktadır. Debussy, eserlerinde resimsel izlenimlerle kaynaşmış duygu ve ruh halini somutlaştırmıştır. Başlıklar aracılığıyla dinleyicinin algısına bir yön verir, hayal gücünü harekete geçirmeye çalışır. Dolayısıyla, resimsel başlıklara doğru bir izlenim açıkça vardır. Nitekim daha sonra besteci, "Çizimler"ve "Resimler" gibi başlıklar kullanacaktır.

Üç yıl boyunca (1910-1913) “Prelütler'in” iki cildi icra edilmiş ve yayımlanmıştır. Her ciltte, Debussy'nin empresyonizmini tümüyle ortaya konan on iki parça yer alır.



Prelütlerde manzaralar yer alıyor: “Yelkenler”, “Batı Rüzgârının Gördükleri”, “Ovadaki Rüzgâr”, “Fundalık”, “Kardaki Basamaklar”, “Anacapri Tepeleri”, “Akşam Havasında Sesler ve Kokular Uçuşuyor”, “Sisler”, “Ölü Yapraklar”, “Ay Işığının Ziyaret Ettiği Teras”; Portreler - “Keten rengi saçlı kız”, “S. Pichvik, Esq. P.Ch.P.K.'ye saygı göstergesi olarak”, “General Lavin - eksantrik biri”; Efsaneler - “Undine”, “Peck'in Dansı”, “Periler - güzel dansçılar”, “Batık Katedral”; Sanat eserleri - “Delphic Dansçıları”, “Kanopik”, “Alternatif Üçlüler”, “Alhambra Kapısı”; Sahneler - “Kesintiye Uğrayan Serenat”, “Minstrelli”, “Havai Fişekler” (Levik,1984).

Bu renkli parçaların başlıklarını okumak adeta müzik dinlemek gibidir. Ancak bestecinin, parça başlıklarını her prelüdün başına değil de sonuna koyması, dinleyiciyi müziğe dair kendi fikrini oluşturmaya ve ancak ondan sonra bunu yazarın çağrışımlarıyla karşılaştırmaya davet etmesi ilginçtir.

Yirmi dört prelüdden oluşan döngü, Debussy'nin üslubunun evrimini özetlemektedir. Bestecinin, siyah-beyaz klavyeden çıkardığı çok renklilik, orkestra deneyimini de içine çekmiştir.

"Prelütler", Debussy'nin sanatının bir ansiklopedisidir, çünkü burada figüratif-ses karakterizasyonunda ulaşılan yüksek ustalık dikkat çekmiştir. Bu da bir izlenimin tüm değişkenliğiyle anlık olarak yakalanmasını hedeflemektedir. Prelütlerde, gerçekliğin herhangi bir karakteristik fenomeninin geçici izlenimlerinin kaydedilmesi; ışık, gölge ve rengin dış izleniminin müziğe dönüşmesi; etüt ve resimsel kalitenin aktarılması gibi özellikler, bu eserlerde izlenimciliğin temel özelliklerini ortaya çıkarmaktadır.

Debussy'nin piyano müziği, derinliği ve zarafetiyle dikkat çeker; bu nedenle hem dinleyiciler hem de icracılar arasında çok popülerdir.

Claude Debussy'nin Başlıca Eserleri:

Opera "Pelléas et Mélisande"

3 bale "Oyunlar", "Kamma", "Oyuncak Kutusu" son ikisi piyano notaları şeklinde basılmıştır.

Debussy'nin 1912 yılında “Jeux” (Oyunlar) adlı eser, Rus sanat eleştirmeni Sergey Diaghilev ve Polonyalı balet koreografı Vaclav Nijinski tarafından sipariş edilmiştir. Olay bir parkta, tenis kortunda geçer; burada müsabakalar aşk maceralarıyla birleşmektedir. “Jeux” koreografik yapıt olarak başarıya ulaşmamış olsa da, senfonik bir eser olarak besteciye ün kazandırmıştır. Tek bölümlü bu senfonik yapıtta, tematik malzemenin gelişiminde birkaç ana motif rol oynar. Bunlar, lirik içerikli zarif pasajlar, coşku dolu bir vals ve Scherzo karakterli esprili motiflerdir. Eserdeki orkestrasyon ve armonik yapısında keskin seslenişler, yeni tınların kullanılması, poliritmik efektler ve politonal birleşmeler görülür. Stravinsky, eser için “Avrupa’da XX. Yüzyılda yazılmış en mükemmel partiyonlardan biridir” demiştir (Mehtiyeva,2008, s.100). Pierre Boulez ise eseri, “A.Veberin atonal deneyimlerine yol açan bir eser” olarak değerlendirmiştir.

5 kantat ("Bahar", "Savurgan Oğul", "Bakire-Seçilmiş Kişi" dâhil)Orkestra eserleri (senfonik süit "Bahar", "Küçük Süit", "Bir Faun'un Öğleden Sonrası" Prelüdü, 3 triptik - "Noktürnler", "Deniz", "Görüntüler")

Piyano ve orkestra için fantezi.

Klarnet ve orkestra için rapsodi.

Piyano döngüleri ("Suite Bergamasque", "Piyano için", "Baskılar", "Görüntüler", "Çocuk Köşesi", 24 prelüd, 12 etüt, 4 el piyano için "Altı antika epigraf", "Beyaz ve iki piyano için "siyah"), program parçaları ("Island of Joy", "Masks"), ve piyano için diğer eserler.



Fransız şairlerin sözlerine bestelenmiş 87 şarkı ve romans

"Orleanslı Charles Şarkıları" a cappella koro için

Oda Enstrümantal Eserleri

G. d'Annunzio'nun "Aziz Sebastian'ın Şehitliği" adlı gizemli oyunu için müzik.

Debussy'nin müziğinde en belirgin yenilik, sesin özgürleşmesi olmuştur. Klasik işlevsel sisteminin ve asırlardır süregelen tiyatro dramatisminin zincirlerinden kurtulması; ses renginin içsel değeri olan "çekiciliği" ön plana çıkarmasıydı. Debussy, her akorun kendine özgü tınısı nedeniyle kullanıldığı anlatım yolunu benimsemiştir. Böylece, eksen, alt çeken ve çeken gibi çatkılar ortadan kalkmıştır. Çeken yedili uygunun çözülmesi de zorunlu değildir. Bu uygudan başka, birçok yedili, dokuzlu ve on birli uygu çeşitleri, çözümsüz olarak peş peşe kullanılmıştır. Debussy, iki temalı ve gelişimli klasik biçimlere de başvurmamıştır. Tema en basite indirgenmiş; bir takım ezgi parçacıkları ya da bazen yalnızca ses tınıları durumuna sokulmuştur" (Mehtiyeva,2008, s.100).

Sonuç

Sunulan çalışmanın amacı, Konservatuvar ve Güzel Sanatlar Fakülte öğrencilerinin sanatsal ve müzikal ufuklarını genişletmek; XIX. yüzyılın sonu ve XX. yüzyılın başlarında Fransa'da gelişen Empresyonizm sanatıyla tanışmalarını sağlamaktır.

Empresyonizm, kültürün gelişmesinde büyük rol oynamıştır. Resim sanatında teknik ve kompozisyon alanında yeni buluşlara öncülük etmiştir: açık hava çalışmaları, ince gözlem, boyama, hafif tonlama ve ayrıntılardan çok renge önem vermiştir. Empresyonistlerin resimlerinin yüzeyi, kendilerine özgü göz alıcı üslupları nedeniyle titrek ve parlaktır. Bu sayede güneş ışınlarının parıltısını, suyun üzerindeki dalgalanmaları, soluk soluğa kalma ve nefes alamama duygularını aktarabilmişlerdir.

Empresyonistlerin eserlerine olan ilgi günümüzde de devam etmektedir. Bugün Empresyonist sanatçıların resimleri ve Debussy'nin müziği, onlara duyguların aşıladığı tazelik, güç, cesaret ve ifade araçlarının alışılmadık biçimleriyle dünyaya yeni bir bakış açısı getirmektedir: armoniler, dokular, melodiler ve biçimler bu anlayışın temelini oluşturmaktadır.

Claude Debussy, dünya müziğinin gelişiminde önemli bir rol oynamıştır. Debussy yalnızca bir akımın ifadecisi değil; müzik sanatında yepyeni bir dönem başlatmış, müzikte Empresyonizm'in (izlenimciliğin) kurucusu ve klasiği olmuştur. Devrimci bir besteci olan Debussy, müzikte psikolojinin olanaklarını genişleterek doğadan aldığı duyguların izlenimlerini aktarmak amacıyla müziğin tüm ifade araçlarını yenilemeye çaba göstermiştir. Armoni, polifoni, ritim, form, piyano tekniği ve orkestrasyona getirdiği yeni anlatım ve stil özellikleri yalnız Fransız Okulu değil, dünya müziğine de etkili olmuştur. Debussy'nin sanatının kökleri, XIII – XV. Yüzyıllarda polifonistler ile XVII Yüzyılda Couperin ve Rameau gibi dâhiler yetiştirmiş olan zengin Fransız kültürüne dayanmaktadır. Debussy'nin ulusal kişiliğini hiçbir dış etki değiştirmemiştir.

Claude Debussy'nin bir estet, cesur bir yenilikçi, dünya müzik kültürünün tarihinde yeni bir sayfa açan parlak bir sanatçı olduğunu düşünülmektedir.

Kaynakça

Johnson, J. (2017). *Claude Debussy: His musical style and influences*. Royal Holloway, University of London.



LCS Productions. (t.y.). *Claude Debussy's Musical Style*.
<https://www.lcsproductions.net/MusicHistory/MusHistRev/Articles/DebussyStyle.html>

Levik, B. (1984). *Yabancı Ülkelerin Müzik Edebiyatı*. Moskova: Muzyka.

Mehtiyeva, N. (2008). *Konser kılavuzu* (2. baskı). Bilkent Üniversitesi Yayınları.

Mimaroglu, İ. (1990). *Müzik tarihi*. İstanbul: Varlık Yayınları.

PianoTV. (2016, May). *Impressionist music: The sound and style of Debussy's legacy*.
<https://www.pianotv.net/2016/09/impressionist-music/>

Rye, M. (Ed.). (2008). *Ölmeden önce dinlemeniz gereken 1001 klasik müzik* (H. Doğanay, Ed.). İstanbul: Caretta Yayıncılık

SCIRP. (2019). *Impressionistic Thinking—A Study on the Compositional Style and Characteristics of Claude Debussy*. *SN Humanities & Social Sciences Communications*, 3–6.